# BIBLIOGRAFIA CLASICĂ ROMÂNEASCĂ (1973)*

DE

ALEXANDRA ŞTEFAN şi I. FISCHER

## I. BIBLIOGRAFII, GENERALITĂŢI

1. *Academician Constantin Daicoviciu (1 martie 1898 — 27 mai 1973)*. RM, X, 1973, 3, p. 284 — 285.

---

* Prezenta bibliografie a luat în considerare lucrările autorilor din România, tipărite în ţară sau străinătate, lăsînd la o parte lucrările savanţilor străini publicate la noi. Dintre recenzii, au fost înregistrate, la lucrarea recenzată, numai cele privind volumele româneşti (despărţite de indicaţiile bibliografice ale acestora printr-o linie verticală). Lucrările litografiate şi manuscrise (dactilografiate) nu figurează în repertoriu. Au fost incluse şi unele lucrări mai vechi, omise din bibliografia anilor precedenţi. La articolele de revistă am dat, unde a fost cazul, între croşete, indicaţii asupra cuprinsului. La capitolul *Arheologie*, am înregistrat şantierele consacrate altor civilizaţii decît celei greco-romane numai în cazul în care a fost găsit material grecesc sau roman (am semnalat sumar natura acestui material) sau unde se pot detecta influenţe greceşti sau romane ; acelaşi principiu ne-a călăuzit şi în redactarea paragrafului consacrat lingvisticii indo-europene : am înregistrat numai lucrările care au un raport direct cu cele două limbi clasice sau care folosesc material (surse literare, epigrafice, onomastică) din aceste limbi. La capitolul *Texte, traduceri*, ordinea este cea alfabetică a scriitorilor antici ; în cadrul celorlalte capitole, s-a ţinut seama de ordinea alfabetică a autorilor moderni.

Deoarece strîngerea documentării din publicaţiile puţin accesibile întîmpină dificultăţi, rugăm pe autorii lucrărilor publicate în străinătate, în volume izolate sau în culegeri care nu au ca obiect principal Antichitatea, să ne semnaleze contribuţiile de acest fel.

Dăm mai jos abrevierile publicaţiilor despuiate :

Acta Log. = *Analele Universităţii din Bucureşti, Acta logica.*
Akt. Epigr. = *Akten des VI. Internationalen Kongresses für griechische und lateinische Epigraphik.* München, 1973.
AIIC = *Anuarul Institutului de istorie.* Cluj, Ed. Academiei.
AIIAI = *Anuarul Institutului de istorie şi arheologie „A. D. Xenopol".* Iaşi, Ed. Academiei.
Aluta = *Aluta.* Sf. Gheorghe, Muzeul Sf. Gheorghe.
AMN = *Acta Musei Napocensis.* Cluj, Muzeul de istorie.
Apulum = *Apulum. Arheologie, istorie, etnografie. Acta Musei Apulensis.* Alba Iulia.
AUB = *Analele Universităţii din Bucureşti. Seria ştiinţe sociale.*
AUC = *Analele Universităţii din Craiova. Secţiile Istorie, Geografie, Filologie.*
AUI = *Analele ştiinţifice ale Universităţii „Al. I. Cuza" din Iaşi. Secţiunea III (ştiinţe sociale).*
AUT = *Analele Universităţii din Timişoara. Seria ştiinţe filologice.*
Banatica = *Banatica.* Reşiţa, Muzeul de istorie al judeţului Caraş-Severin.
BArchSEE = *Bulletin d'archéologie sud-est européenne.* Bucureşti, Asociaţia internaţională de studii sud-est europene.
BCU = vezi nr. 388.
BMI = *Buletinul monumentelor istorice.* Bucureşti, Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste.
Carpica = *Carpica.* Bacău, Muzeul de istorie.
CL = *Cercetări de lingvistică.* Cluj, Ed. Academiei.
Crisia = vezi nr. 389.

2. *Acad. Prof. C. Daicoviciu.* FVL, XVI, 1973, 2, p. 154–155.
3. *C. Daicoviciu (1898 — 1973).* Studii, XXVI, 1973, 5, p. 1131 — 1133.
4. *Constantin Daicoviciu. 1898 — 1973.* SUC (Historia), 1973, 2, p. 145–146.
5. *Constantin Daicoviciu.* SCIV, XXIV, 1973, 4, p. 693 — 695.
6. *Athanase Joja.* RF, XX, 1973, 1, p. 109 — 111.
7. *Lista lucrărilor lui Athanase Joja (1955 — 1972).* RF, XX, 1973, 1, p. 114 — 118.
8. *Sesiunea ştiinţifică a Muzeului de arheologie Constanţa (16 — 18 octombrie 1970).* Pontica, VI, 1973, p. 407 — 410.
9. *Sesiunea ştiinţifică a Muzeului de arheologie Constanţa (18 — 21 octombrie 1971).* Pontica, VI, 1973, p. 411 — 417.
10. Şt. C. Alexe, *Sărbătorirea părintelui profesor Ioan G. Coman la împlinirea a 70 ani de viaţă.* [Cu bibliografie.] ST, XXV, 1973, 1 — 2, p. 98–114.
11. P. Anghel, *„Colecţia de antichităţi din România a d. maior Papazoglu".* [Constituirea şi componenţa colecţiei.] Valachica, 1969, p. 227 — 231.
12. G. Astancăi, *Profesor agregat doctor George Severeanu. 1879 — 1939.* [Bibliografie: lucrări numismatice şi arheologice.] MIM, VIII, 1971, p. 373 — 380.
13. Al. Belu, *Congresul mondial al latiniştilor.* [Bucureşti, 1970.] AUT, IX, 1971, 1, p. 349-

---

Cumidava = *Cumidava.* Braşov, Muzeul judeţean.
Dacia = *Dacia. Revue d'archéologie et d'histoire ancienne.* Bucureşti. Ed. Academiei.
Dacorom. = *Dacoromania. Jahrbuch für östliche Latinität.* Freiburg i. Br., K. Alber.
Danubius = *Danubius. Istorie — etnografie.* Galaţi, Muzeul de istorie.
FVL = *Forschungen zur Volks- und Landeskunde.* Sibiu, Ed. Academiei.
LL = *Limbă şi literatură.* Bucureşti, Societatea de ştiinţe filologice.
LR = *Limba română.* Bucureşti, Ed. Academiei.
LSG = *Lucrări ştiinţifice.* Galaţi, Institutul pedagogic.
MA = *Materiale şi cercetări arheologice.* Bucureşti, Ed. Academiei.
Mem.Ant. = *Memoria Antiquitatis.* Piatra-Neamţ, Muzeul arheologic.
MIM = *Bucureşti. Materiale de istorie şi muzeografie.* Bucureşti, Muzeul de istorie a oraşului Bucureşti.
Ortodoxia = *Ortodoxia. Revista Patriarhiei Române.* Bucureşti, Institutul biblic.
Peuce = *Peuce. Studii şi comunicări de istorie.* Tulcea, Muzeul Delta Dunării.
Pontica = *Pontica.* Constanţa, Muzeul de arheologie.
QUm = *Quaderni dell'Umanesimo.* Roma (Bucureşti), Academia internazionale di propaganda culturale.
RESEE = *Revue des études sud-est europeennes.* Bucureşti,Ed. Academiei.
RF = *Revista de filozofie.* Bucureşti, Ed. Academiei.
RITL = *Revista de istorie şi teorie literară.* Bucureşti, Ed. Academiei.
RL = *Revue roumaine de linguistique.* Bucureşti, Ed. Academiei.
RM = *Revista muzeelor.* Bucureşti, Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste.
RRH = *Revue roumaine d'histoire.* Bucureşti, Ed. Academiei.
RRHA = *Revue roumaine d'histoire de l'art.* Bucureşti, Ed. Academiei.
RSS = *Revue roumaine des sciences sociales.* Bucureşti, Ed. Academiei.
SAI = *Studii şi articole de istorie.* Bucureşti, Societatea de ştiinţe istorice.
SAO = *Studia et acta orientalia.* Bucureşti, Asociaţia de studii orientale.
SCIA = *Studii şi cercetări de istoria artei.* Bucureşti, Ed. Academiei.
SCIV = *Studii şi cercetări de istorie veche.* Bucureşti, Ed. Academiei.
SCJ = *Studii şi cercetări juridice.* Bucureşti, Ed. Academiei.
SCL = *Studii şi cercetări lingvistice.* Bucureşti, Ed. Academiei.
SCSB = *Studii şi cercetări ştiinţifice (Ştiinţe sociale).* Bacău, Institutul pedagogic.
SLU = *Studii de literatură universală.* Bucureşti, Societatea de ştiinţe filologice.
SMMIM = *Studii şi materiale de muzeografie şi istorie militară.* Bucureşti, Muzeul Militar Central.
ST = *Studii teologice.* Bucureşti, Institutul biblic.
StCl = *Studii clasice.* Bucureşti, Ed. Academiei.
Studii = *Studii. Revistă de istorie.* Bucureşti, Ed. Academiei.
SUC = *Studia Universitatis Babeş-Bolyai.* Cluj.
Tibiscus = *Tibiscus.* Timişoara, Muzeul Banatului.
Un. Cont. = vezi nr. 390.
Valachica = *Valachica.* Tîrgovişte, Muzeul judeţean Dîmboviţa.

14. D. Berciu, *Le premier Congrès international de thracologie (Sofia, 5 — 10 juillet 1972)*. RRH, XII, 1973, 3, p. 612 — 614.
15. M. Bucovală, *Cercetarea științifică la Muzeul de arheologie din Constanța*. RM, IX, 1972, 1, p. 88—89.
16. V. Bușilă. *Cel de al IX-lea Congres internațional al frontierelor romane*. [Mamaia, 7 — 13 septembrie 1972.] BMI, XLI, 1972, 4, p. 76 — 77.
17. V. Bușilă, *Al IX-lea Congres internațional al frontierelor romane*. Studii, XXVI, 1973, 1, p. 163 — 164.
18. C. Căzănișteanu, *Un înaintaș al muzeografiei românești — Dimitrie A. Papazoglu (1811 — 1892)*. RM, VIII, 1971, 5, p. 389 — 395.
19. Z. Covacef, *Bibliografia arheologică a Dobrogei (1968 — 1971)*. Pontica, VI, 1973, p. 387 — 401.
20. C. Daicoviciu, *Corrigenda*. AMN, X, 1973, p. 611 — 613.
21. P. Diaconu, Al. Rădulescu, *Les revues roumaines d'archéologie et d'histoire ancienne (1966 — 1971)*. Dacia, XVI, 1972, p. 375 — 405.
22. I. Didilescu, *Athanase Joja, filozoful, cetățeanul, omul*. RF, XX, 1973, 1, p. 111 — 114; versiunea franceză în RSS (Philosophie et logique), XVII, 1973, 1, p. 61 — 64.
23. V. Drăguț, *Al XIV-lea Congres internațional de studii bizantine*. BMI, XL, 1971, 4, p. 73 — 74.
24. Vl. Dumitrescu, *Fouilles archéologiques en Roumanie — 1965*. BArchSEE, I, 1969, p. 83 — 114.
25. Vl. Dumitrescu, *Fouilles archéologiques en Roumanie, 1966 — 1969*, BArchSEE, II, 1971, p. 93 — 152.
26. I. Fischer, *A XII-a Conferință internațională de studii clasice „Eirene" (Cluj, 2—7 oct. 1972)*. StCl, XV, 1973, p. 199 — 203.
27. I. Fischer, *Bibliografia clasică românească (1972)*. StCl, XV, 1973, p. 211 — 228.
28. R. Florescu, *Muzeul din Zalău*. [Piese romane.] RM, IX, 1972, 2, p. 134—136.
29. R. Florescu, *Al IX-lea Congres internațional de studii cu privire la frontierele Imperiului roman. Mamaia, 7 — 13 septembrie 1972*. Pontica, VI, 1973, p. 383—385.
30. N. Gostar, *Constantin Daicoviciu (1898—1973)*. SAI, XXIII, 1973, p. 140—141.
31. N. Gudea, *Al IX-lea Congres internațional de studii asupra frontierelor Imperiului roman, Mamaia, 7—13 septembrie 1972*. SCIV, XXIV, 1973, 2, p. 361—363.
32. G. Mihăilă, *Primul Congres internațional de tracologie*. SCL, XXIII, 1972, 6, p. 693—694.
33. M. Nasta, *Congresul Asociației științifice internaționale „Ovidianum" (Constanța, 25 — 30 august 1972)*. StCl, XV, 1972, p. 205—209.
34. V. Pârvan, *Memoriale*. Cluj, Dacia, 1973, 359 p.
35. V. Pârvan, *Corespondență și acte*. Ediție îngrijită cu introducere, note și indice de A. Zub. București, Minerva, 1973, 499 p.
36. M. Petrescu-Dîmbovița, *Al IX-lea colocviu al Societății de studii germano-române „Mihai Eminescu" din Freiburg*. [Tema: Romania orientală după edictul lui Aurelian (271) și formarea limbii române.] AIIAI, IX, 1972, p. 658—659.
37. M. Petrescu-Dîmbovița, *Die wichtigsten Ergebnisse der archäologischen Forschung über den Zeitraum vom 3. — 10. Jh. östlich der Karpaten*. Dacorom., I, 1973, p. 162—173.
38. D. M. Pippidi, *Lapidariul Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România*. RM, IX, 1972, 5, p. 394—395.
39. D. M. Pippidi, *Note de lectură*. [O vorbă despre cele mai vechi poezii compuse în Dobrogea; O ipoteză despre Flavius Macedo; O nouă culegere de studii histriene (Iorgu Stoian, *Études histriennes*); Știri noi despre răspîndirea callatienilor în epoca elenistică; Două noi documente la dosarul cavalerului trac; Zalmoxis și Kogaionon. În marginea unei ipoteze a lui Henri Grégoire.] StCl, XV, 1973, p. 163 — 181.
40. D. M. Pippidi, *Al VI-lea Congres internațional de epigrafie greacă și latină (München, 18—23 septembrie 1972)*. StCl, XV, 1973, p. 185 — 187.
41. D. M. Pippidi, *Al IX-lea Congres internațional de studii asupra frontierelor romane (Mamaia, 6 — 13 septembrie 1972)*. StCl, XV, 1973, p. 195 — 197.
42. C. Poghirc, *Theofil Simenschy*. [Necrolog.] SAO, VIII, 1971, p. 279—280.
43. E. Popa, I. Dănăilă, *Bibliografia românească de lingvistică (BRL, 15, 1972)*. LR, XXII, 1973, 4, p. 347—431.
44. Emilian Popescu, *Bericht über ein Corpus der spätgriechischen und spätlateinischen Inschriften aus Rumänien*. Akt. Epigr., p. 518—521.
45. Mihail Popescu, *Contribuții ale cercetătorilor români la studiul cultelor religioase greco-romane de pe teritoriul patriei noastre*. ST, XXIV, 1972, 1—2, p. 123—134.

46. Al. Porţeanu, *Noi publicaţii muzeale: „Tibiscus" (I) şi „Banatica" (I).* Studii, XXV, 172, 6, p. 1353—1355.
47. A. Rădulescu, *Aspecte ale activităţii Muzeului de arheologie Constanţa.* [Programul explorărilor arheologice în jud. Constanţa.] RM, X, 1973, 1, p. 72—74.
48. I. I. Russu, *Periegheza epigrafică a lui Theodor Mommsen în Transilvania (rectificări la SCIV, 23, 1972, 1, p. 125—132).* SCIV, XXIII, 1972, 4, p. 647—650.
49. I. I. Russu, *O publicaţie a Centrului de studii balcanice din Sarajevo* [*Godišnjak*, VIII, 1970.] StCl, XV, 1973, p. 189—193.
50. S. Sanie, *Muzeul de istorie a Moldovei.* [Colecţiile greco-romane.] RM, VIII, 1971, 5, p. 409 — 411.
51. D. Sluşanschi, *A XII-a Conferinţă internaţională de studii clasice* Eirene, *Cluj, 2 — 7 octombrie 1972.* SCL, XXIV, 1973, 1, p. 124—126.
52. D. Sluşanschi, *Primul Congres internaţional de tracologie. Sofia, 5—10 iulie 1972.* StCl, XV, 1973, p. 183—184.
53. N. Ş. Tanaşoca, T. Teoteoi, C. L. Dumitrescu, O. Cicanci, *Le XIV[e] Congrès international des études Byzantines (Bucarest, 6—12 sept. 1971).* RESEE, X, 1972, 4, p. 711—772.
54. C. St. Tomulescu, *Romania.* [Raport asupra dreptului roman, 1968.] Index (Camerino), I, 1970, p. 69—74.
55. C. St. Tomulescu, *Romania.* [Raport asupra dreptului roman, 1971.] Index (Camerino), III, 1972, p. 108—109.
56. R. Vulpe, *În amintirea lui V. Pârvan, la 90 de ani de la naştere.* SCIV, XXIV, 1973, 1, p. 3—4.
57. G. Wagner, *Bibliographie historique (1970) (III).* RRH, XII, 1973, 3, p. 619—638.
58. G. Wagner, *Bibliographie historique 1971 (I).* RRH, XII, 1973, 4, p. 839—855.

## II. LINGVISTICĂ

### *A. Limba greacă*

59. C. Daniel, *Trois noms égyptiens de chef en grec:* Βασιλεύς, ἥρως *et* τίταξ. SAO, VIII, 1971, p. 59—69.
60. L. Lupaş, *Un nouveau mot grec:* ὑφῆλιξ. StCl, XV, 1973, p. 139.
61. A. F. Ştef, *L'évolution de la période conditionnelle grecque (depuis Homère jusqu'à la fin de l'étape* κοινή*).* AUB (limbi clasice şi orientale), XXI, 1972, p. 83—87.
62. N. Ş. Tanaşoca, Mixobarbaroi. *Avatarurile bizantine ale unui cuvînt elin.* [Rezumat.] StCl, XV, 1973, p. 331.

### *B. Limba latină*

63. S. Andrei, *Une expérience humaine au contact avec la nature.* [Vocabularul agricol.] QUm, I, 1973, 1, p. 25—28.
64. Katalin Dumitraşcu, *Despre structura oclusivelor latineşti pe baza transliteraţiei greceşti.* AUC, I, 1972, p. 213—218.
65. F. Edelstein, Quam *urmat de un conectiv subordonator.* StCl, XV, 1973, p. 41—49.
66. I. Gheţie, *Originea auxiliarului* a *de la pers. 3 sg. a perfectului compus.* [*habuit* (> *au*), nu *habet.*] SCL, XXIV, 1973, 4, p. 421—430.
67. A. Graur, *Parfaits latins à infixe nasal.* RL, XVIII, 1973, 5, p. 429—430.
68. M. Iliescu, *Les substantifs romans proviennent-ils du nominatif ou de l'accusatif latin?* RL, XVIII, 1973, 1, p. 93—98.
69. R. Iordache, *Observaţii asupra completivei în operele lui Iordanes.* AUB (limbi clasice şi orientale), XXI, 1972, p. 101—108.
70. Fl. Mateescu, *Exprimarea raportului cauzal în fraza lui Orosius.* AUB (limbi clasice şi orientale), XXI, 1972, p. 89—100.
71. H. Mihăescu, *La diffusion de la langue latine dans le sud-est de l'Europe.* RESEE, XI, 1973, 1, p. 97—113, 2, p. 227—240, 3, p. 423—441, 4, p. 689—710.
72. E. Molcuţ, *Terminologia juridică romană în materia proprietăţii.* AUB (ştiinţe juridice), XXI, 1972, 1, p. 119—128.

73. E. Molcuț, *Terminologia juridică romană în materia posesiunii*. AUB (științe juridice), XXII, 1973, 1, p. 97–106.
74. M. Pîrlog, *Limba lui Plaut. Observații privind vocabularul comediilor* Casina *și* Captiui. AUT, IX, 1971, 1, p. 244–255.
75. A. Pîrvulescu, Gloria *dans l'Énéide. Essai sémantique et étymologique*. StCl, XV, 1973, p. 87–98.
76. M. Sala, *Evoluția grupurilor latinești* ct *și* cs *în română*. SCL, XXIV, 1973, 4, p. 343–356.
77. S. Sanie, *Onomastica orientală în Dacia (II)*. AMN, X, 1973, p. 151–170.
78. S. Stati, *Le latin oriental et la reconstruction du roman commun*. [Problematică și cercetări recente.] Dacorom., I, 1973, p. 210–214.

### C. *Lingvistica indo-europeană*

79. C. Cihodaru, *Sensul unor hidronime, toponime și onomastice* [?] *daco-gete*. AUI (Istorie), XIX, 1973, p. 25–34.
80. C. Váczy, *Nomenclatura dacică a plantelor la Dioscorides și Pseudo-Apuleius (IV)*. AMN, IX, 1972, p. 107–117.

## III. CRITICĂ ȘI EXPLICAȚII DE TEXT

81. A. Aricescu, *Încercare nouă de înțelegere a știrilor date de Procopius din Caesarea despre teritoriul Dobrogei în vremea lui Iustinian* [*De aed.* VI, 7; 11: propuneri de lecturi pentru toponime (Κουήρσιος sau Κούρσιος pentru Κουήστρις; φρούριον δὲ τὸ Κιλικίων pentru Τιλικίων; Λιβιδά, pentru 'Ιβιδά, ar fi identică cu Λιβιδινῶν, πόλις menționată de Theophylactus, *Hist.*, I, 8,); localizări (φρούριον Κυρίλλου ἁγίου la Tropaeum Traiani; Gratiana între Carsium și Troesmis; Πούλχρα Θεοδώρα la Histria.] Pontica, V, 1972, p. 329–347.
82. A. Aricescu, *Despre o recentă interpretare a izvoarelor literare privind părăsirea Daciei*. [Discută interpretarea Vl. Iliescu, StCl, XIV, 1972, p. 150, a pasajului din Iordanes, *Rom.*, 217.] SCIV, XXIV, 1973, 3, p. 485–493.

## IV. POETICĂ, TEORIE LITERARĂ

83. I. Boclort, *Arta ca sistem funcțional în* Poetica *lui Aristotel*, AUT, IX, 1971, 1, p. 127–136.
84. D. M. Pippidi, *Formarea ideilor literare în antichitate*. București, Ed. enciclopedică română, 1972, 205 p. | RITL, XXII, 1973, 3, p. 509–510, Dana Popescu.

## V. ISTORIE LITERARĂ

85. V. Antonescu, Al. Cizek, *Istoria literaturii universale și comparate. Antichitatea orientală și clasică*. București, Centrul de multiplicare al Universității, 1971, 236 p. | SLU, XVII, 1972, p. 151, M. D[olinescu].
86. N. I. Barbu, *Le système des valeurs dans l'oeuvre d'Ovide*. AUB (limbi clasice și orientale), XXI, 1972, p. 11–21.
87. E. Cizek, *Evoluția romanului antic*. București, Univers, 1970, IX + 222 p. | AUT, IX, 1971, 1, p. 342–344, Al. Belu.
88. E. Cizek, *La diversité des structures dans le roman antique*. StCl, XV, 1973, p. 115–124.
89 I. G. Coman, *Valoarea literaturii patristice a primelor patru secole în cadrul culturii antice*. ST, XXIV, 1972, 1–2, p. 5–11.
90. Gh. Cosoi, *Exilul poetului Iuvenal*. [Crede în realitatea exilului, a cărui cauză ar fi sat. XVI, considerată de contemporani drept pamflet antimilitar.] AUI (literatură), XIX, 1973, p. 55–68.
91. E. Dobroiu, *Mormîntul, memorator cultural pentru Petroniu*. [Rezumat.] StCl, XV, 1973, p. 328.
92. C. Drăgulescu, *Psihologia eroinelor lui Ovidius*, AUB (limbi clasice și orientale), XXI, 1972, p. 23–35.

93. M. Guţu, *Aspecte ale literaturii greceşti din perioada romană.* [Pe marginea lucrării lui B. P. Reardon, *Courants littéraires grecs ...*, Paris, 1971.] StCl, XV, 1973, p. 141–149.
94. N. Lascu, *Ovide, le poète exilé à Tomi.* Constanţa, Muzeul arheologic (1973), 126 p.
95. M. Marinescu-Himu, A. Piatkowski, *Istoria literaturii eline.* Bucureşti, Ed. ştiinţifică, 1972, 670 p. | RITL, XXII, 1973, 2, p. 333, M.A.
96. Veronica Mocanu, *Tradiţie şi inovaţie în poezia lui Sapho. Imaginea poetică.* SUC (Philologia), 1973, 2, p. 33–44.
97. A. Piatkowski. *Cine era Tersit?* [Personajul ar proveni din farsele populare.] AUB (limbi clasice şi orientale), XXI, 1972, p. 59–64.
98. D. M. Pippidi, *În jurul cronologiei scrisorilor lui Ovidiu din Pont.* Pontica, V, 1972, p. 419–428.
99. Ion Popa, *Omiliile baptismale ale sfîntului Maxim din Turin.* ST. XXIV, 1972, 1–2, p. 103–113.
100. David Popescu, *Despre aria lui Ovidius.* SLU, XVII, 1972, p. 105–111.
101. Al. Ropală, *Însemnări despre poetul exilului.* [Ovidiu.] AUB (limbi clasice şi orientale), XXI, 1972, p. 45–48.
102. L. Stoianovici-Donat, *Ideea de progres în teatrul lui Euripide.* AUC, II, 1973, p. 319–325.
103. A. I. Tudor, *Tradiţia în epistolele pauline.* Ortodoxia, XXIV, 1972, 4, p. 557–567.
104. A. I. Tudor, *Unitate şi diversitate în Faptele apostolilor.* ST, XXV, 1973, 1–2, p. 45–57.
105. L. Váczy, *Observaţii asupra listei de autori a lui C. Plinius Secundus. Contribuţii la istoria bibliografiilor antice,* BCU, p. 72–76.
106. J. Vilan-Unguru, *Scriitorii latini despre actori.* AUB (limbi clasice şi orientale), XXI, 1972, p. 65–81.

## VI. ISTORIA FILOZOFIEI ŞI A ŞTIINŢELOR

107. I. Banu, *Platon heracliteul. Contribuţii la istoria dialecticii.* Bucureşti, Ed. Academiei, 1972, 241 p. | StCl, XV, 1973, p. 285–288, C. Noica.
108. I. Banu, *Cele trei etape ale dezvoltării filozofiei greceşti.* [Rezumat]. StCl, XV, 1973, p. 329–330.
109. C. Bart, *Scurte observaţii cu privire la urmele medico-sanitare de la Apulum.* [Inscripţii, instrumente medicale etc.] Apulum, X, 1972, p. 721–726.
110. G. Ciulei, *L'équité chez Cicéron.* Amsterdam, Hakkert, 1972, 61 p. | StCl, XV, 1973, p. 299–300, M. Jacotă.
111. E. Cizek, *L'époque de Néron et ses controverses idéologiques.* Leiden, Brill, 1972, XII + 440 p.
112. E. Dumitraşcu, *Hipocrate şi Tucidide.* [Nu e vorba de o influenţă a lui Hipocrate asupra metodei ştiinţifice a lui Tucidide, ci de influenţa curentului raţionalist al vremii.] AUC, I, 1972, p. 239–245.
113. Ath. Joja, *Logos architékton.* Cluj, Dacia, 1971, 156 p. | RF, XX, 1973, 1. p. 83–91, A. Nasta.
114. A. Piatkowski, *Le début et l'évolution de la civilisation humaine dans la pensée de Posidonius d'Apamée.* QUm, 1973, 2, p. 73–76.
115. A. Pîrvulescu, *La gloria e la condizione dell' uomo omerico.* QUm, 1973, 2, p. 77–79.
116. C. Săndulescu, *Medicul Eriximah din Symposion.* [Rezumat.] StCl, XV, 1973, p. 323–324.
117. N. Stoleru, *Învăţătura despre legea morală naturală în opera sfîntului Ioan Gură de Aur.* ST, XXIV, 1972, 3–4, p. 266–274.

## VII. ISTORIA RELIGIILOR

118. N. I. Barbu, *L'uomo nella storia di un mito.* [Al Venerei.] QUm, 1973, 1, p. 35–42.
119. N. I. Barbu, *Permanenze umane nella mitologia greca e latina.* QUm, 1973, 2, p. 81–85.
120. M. Bărbulescu, *Der Dianakult im römischen Dazien.* Dacia, XVI, 1972, p. 203–223.
121. C. Buzdugan, *Unitatea dogmatică a bisericii după învăţătura fericitului Augustin.* ST, XXIV, 1972, 1–2, p. 90–102.
122. I. G. Coman, *Persoana logosului Iisus Hristos în lumina primelor patru secole patristice.* ST, XXIV, 1972, 9–10, p. 666–673.

123. Z. Covacef, *Le caractère chtonien du culte de Dionysos. Stèle funéraire dionysiaque.* [La Fîntîna Mare, jud. Constanța.] Pontica, VI, 1973, p. 111–116.
124. Z. Covacef, Al. Barnea, *Contribution à l'étude du culte de Sol — Mithra en Scythie Mineure.* [Altar anepigraf la Fîntîna Mare, gemă la Constanța.] Pontica, VI, 1973, p. 87–95.
125. C. Daniel, *Enigma smochinului și zeloții în sfintele Evanghelii* (Matei, *21, 18–20,* Marcu, *11, 12–14,* Luca, *13, 6–9,* Ioan, *1, 45–51).* ST, XXIV, 1972, 1–2, p. 45–58.
126. C. Gheorghe, *Harismele după Epistolele sfîntului apostol Pavel.* ST, XXV, 1973, 1–2, p. 21–32.
127. M. B. Martin, *Mitul lui Hristos.* RF, XX, 1973, 3, p. 349–360.
128. V. Mihoc, *„Fiul omului" după Noul testament.* ST, XXV, 1973, 1–2, p. 33–44.
129. I. Mircea, *Răscumpărarea în Noul testament, după învățătura sfinților părinți.* ST, XXIV, 1972, 1–2, p. 24–44.
130. M. Munteanu, *Les divinités du panthéon gréco-romain dans les villages de la Dobroudja romaine.* Pontica, VI, 1973, p. 73–86.
131. A. Plămădeală, *Biserica slujitoare în Sfînta scriptură, sfînta tradiție și în teologia contemporană.* [Noul testament, Ioan Hrisostomul, Augustin.] ST, XXIV, 1972, 5–8, p. 325–651.
132. C. Pop, *Reprezentări din Dacia dedicate lui* Liber Pater *și acoliților săi.* [Sculpturi, ceramică, aplică ornamentală.] Apulum, X, 1972, p. 173–182.
133. G. Popilian, Gh. Poenaru Bordea, *Date noi privind cultele de la Romula — Malva în lumina vaselor cu figuri în relief.* [Schlangengefässe, medalioane, Mithras, Hermes πλουτοδότης, Men.] SCIV, XXIV, 1973, 2, p. 239–257.
134. Tr. Seviciu, *Doctrina patrologică a sf. Chiril al Alexandriei.* Timișoara, Ed. Mitropoliei Banatului, 1973, 155 p.

## VIII. ISTORIE ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ

135. C. Daicoviciu, H. Daicoviciu, *Urbanisation et romanisation.* Akt. Epigr., p. 97–98.
136. I. Glodariu, *Importuri elenistico-italice în Dacia preromană (sec. II î.e.n. — I e. n.).* [Ceramică de import și imitații, obiecte de bronz și de sticlă, monede ale cetăților grecești, ale Macedoniei Prima, romane republicane și imperiale timpurii, repartizate geografic și cronologic.] Crisia, 2, p. 45–57.
137. Cecilia Ioniță, *Dezbateri actuale asupra sclavajului antic.* RF, XX, 1973, p. 1069–1078.
138. N. Lascu, *Ovidiu despre agricultura Dobrogei antice.* AMN, X, 1973, p. 97–106.
139. M. Munteanu, *Informațiile date de Ovidiu despre populația teritoriului rural al Dobrogei în comparație cu alte izvoare documentare.* Pontica, V, 1972, p. 429–438.
140. A. Piatkowski, *Quelques aspects idéologiques des rapports entre les autochtones balkaniques et les tribus en migration (IV^e siècle).* Actes du II^e Congr. intern. des études du sud-est europ. (Atena), II, 1972, p. 297–306.
141. A. Rădulescu, *Aspecte privind exploatarea pietrei în Dobrogea romană.* [Proveniența pietrei de construcție, cariere.] Pontica, V, 1972, p. 177–204.
142. S. Sanie, *Importuri elenistice și romane în cîteva cetăți și așezări dacice din Moldova.* SCIV, XXIV, 1973, 3, p. 407–434.

## IX. ISTORIE POLITICĂ

143. A. Aricescu, *Unitățile militare în procesul de romanizare a teritoriului dobrogean.* SCIV, XXIII, 1972, 4, p. 581–592.
144. I. Barnea, *Relațiile provinciei Scythia Minor cu Asia Mică, Siria și Egiptul.* Pontica, V, 1972, p. 251–265.
145. Gh. Bichir, *Sarmații la Dunărea de jos în lumina ultimelor cercetări.* [Se confirmă informațiile lui Ovidiu despre existența sarmaților în Dobrogea.] Pontica, V, 1972, p. 137–176.
146. A. Bodor, *Emperor Aurelian and the Abandonment of Dacia.* [În 274, la sfîrșitul domniei lui Aurelian.] Dacorom., I, 1973, p. 28–40.
147. M. Cazacu, *„Montes Serrorum" (Ammianus Marcellinus, XXVII, 5, 3). Zur Siedlungsgeschichte der Westgoten in Rumänien.* Dacia, XVI, 1972, p. 299–301.
148. C. Daicoviciu, *Originea poporului român după cele mai noi cercetări.* Un. Cont., p. 83–98.
149. C. Daicoviciu, *Banatul antic (probleme și perspective).* Banatica, I, 1971, p. 11–15.

150. H. Daicoviciu, *Cronologia regilor daci.* [Izvoare greceşti şi latine.] Un. Cont., p. 65—72.
151. H. Daicoviciu, *Tacitus şi războaiele dacice ale lui Traian.* Crisia, p. 9—14.
152. E. Doruţiu-Boilă, *Incursiunea carpilor din anul 214 e.n.* SCIV, XXIV, 1973, 3, p. 435—441.
153. C. C. Giurescu, Dinu C. Giurescu, *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri şi pînă azi.* [Vezi Bibl. 1972, nr. 156.] Bucureşti, Albatros, 1971, 829 p. + 119 pl. + 12 hărţi. | AUI (Istorie), XVIII, 1973, p. 215—216, Gh. Platon.
154. I. Glodariu, Numerus Germanicianorum *en Dacie.* Akt. Epigr., p. 543—545.
155. K. Horedt, *Un nou aspect al problemei continuităţii.* [Goţii au pătruns în Dacia în 376, nu în 271.] Un. Cont., p. 73—82.
156. Vl. Iliescu, *Die Räumung Daktens und die Anwesenheit der romanischen Bevölkerung nördlich der Donau im Lichte der Schriftquellen.* Dacorom., I, 1973, p. 5—28.
157. A. Iordănescu, *Mithridates.* SAI, XX, 1972, p. 45—56.
158. A. Iordănescu, *Palmyra.* SAI, XXII, 1973, p. 38—51.
159. F. Medeleţ, *Asupra unor probleme ale prezenţei sarmatice în Banat.* [Relaţiile cu Imperiul roman.] Tibiscus, I, 1971, p. 59—63.
160. D. M. Pippidi, *Les villes de la côte ouest de la Mer Noire d'Auguste à Dioclétien.* Akt. Epigr., p. 99—114.
161. D. Protase, *Observaţii asupra aşezărilor rurale din Dacia romană şi postromană (sec. II—VI) pînă la venirea slavilor.* Banatica, I, 1971, p. 93—105.
162. D. Protase, *Problema colonizării de daci liberi şi carpi în Dacia romană.* SCIV, XXIII, 1972, 4, p. 593—607.
163. D. Protase, *Troupes auxiliaires originaires des provinces germaniques dans l'armée de Dacie.* Akt. Epigr., p. 535—537.
164. I. I. Russu, *Zu den Statthaltern der Provinz Raetien.* Dacia, XVI, 1972, p. 293—298.
165. C. Scorpan, *La continuité de la population et des traditions gètes dans les conditions de la romanisation de la Scythia Minor.* Pontica, VI, 1973, p. 137—151.
166. Al. Suceveanu, *Unele probleme politico-economice din Dobrogea secolelor V—IV î.e.n.* [Autoritatea lui Zopyrion asupra litoralului începe în 335/334 î.e.n.; raporturile politice ale cetăţilor greceşti cu indigenii şi cu statele elenistice; constituirea, înainte de mijlocul sec. V, a teritoriilor agrare ale cetăţilor Histria şi Callatis.] Pontica, V, 1972, p. 89—101.
167. Gh. Ştefan, *Daci şi romani la gurile Dunării.* Peuce, II, 1970, p. 147—153.
168. O. Toropu, *Imperiul roman şi Dacia sud-carpatică în perioada 275—447.* AUC, II, 1973, p. 47—56.
168. a. D. Tudor, *Preuves archéologiques attestant la continuité de la domination romaine au nord du Danube après l'abandon de la Dacie sous Aurélien (III—V^e siècle)s.* Dacorom., I, 1973, p. 149—161.
169. N. Ursulescu, *Problema continuităţii în lumina unei interpretări statistice a izvoarelor literare despre Dacia.* Crisia, p. 175—182.
170. M. Vasilescu, *La guerre de Troie et les inscriptions du Linéaire B.* [Pe baza identităţii dintre onomastica miceniană şi cea troiană, se pot formula două ipoteze cu privire la războiul troian : fie că acesta a avut loc în ultimul sfert al sec. XIV — Troia VII —, fie că Troia făcea parte din lumea aheeană, iar războiul nu era decît un conflict între cetăţi, de importanţă secundară.] AUI (Istorie), XIX, 1973, 1, p. 1—24.
171. R. Vulpe, *Limita meridională a provinciei Scythia.* Pontica, V, 1972, p. 205—221; versiune franceză în Studia Balcanica (Sofia) 1970, p. 205 — 221.
172. R. Vulpe, *Considérations historiques autour de l'évacuation de la Dacie par Aurélien.* Dacorom., I, 1973, p. 41—51; versiune românească în SAI, XXIII, 1973, p. 5—14; rezumat în StCl, XV, 1973, p. 325—326.

## X. ARHEOLOGIE GRECO-ROMANĂ

173. P. Alexandrescu, *Observaţii asupra organizării spaţiale în necropola Histriei.* [Reluare a descoperirii lotizării necropolei greceşti de către D. Adameşteanu (Archeologia classica, XIX, 1967, p. 374—380), cu ajutorul fotografiilor aeriene.] Peuce, II, 1970, p. 27—35.
174. P. Alexandrescu, *Un groupe de céramique fabriqué a Istros.* Dacia, XVI, 1972, p. 113—131.
175. D. Alicu, *Turnuri de porţi la castrele romane din Dacia.* AMN, X, 1973, p. 107—125.

176. A. Aricescu, *Despre numele așezării antice de la Slava Rusă.* [Numele ar fi *Libida*, dedus din: inscripția găsită la Slava Rusă (SCIV, XIV, 1963, 1, p. 99—100, nr. 7) și purtînd mențiunea *nat(us) Lib(idae)*; toponimul *Ibida* (Procop., *Aed.*, IV, 7), posibilă coruptelă din *Libida*; denumirea Λιβιδινῶν πόλις (Theophylactus Simocatta, *Hist.*, I, 8).] BMI, XL, 1971, p. 58—60.
177. A. Aricescu, *Despre zidul de apărare al Tomisului în vremea lui Ovidiu.* Pontica, V, 1972, p. 439—446.
178. V. Barbu, *Tomis, orașul poetului exilat.* București, Albatros, 1972, 120 p.
179. V. Barbu, *Fortăreața romano-bizantină de la Sucidava în lumina cercetărilor din sectorul de sud-est.* [Construită sub Gallienus, nu sub Constantin.] SCIV, XXIV, 1973, 1, p. 27—55.
180. V. H. Baumann, *Nouveaux témoignages chrétiens sur le* limes *nord scythique: la basilique à* martyrium *de basse époque romaine découverte à Niculițel (dép. de Tulcea).* [Criptă cu osemintele a patru martiri, pe teritoriul cetății Noviodunum; inscr. parietale: μάρτυρες Χριστοῦ; † μάρτυρες Ζωτικός, Ἄτταλος, Καμάσις, Φίλιππος; sec. IV. e.n.] Dacia, XVI, 1972, p. 189—202; versiunea românească în BMI, XLI, 1972, 2, p. 17—26.
181. V. H. Baumann, *O „villa" romană la nord-est de satul Horia (județul Tulcea).* [Sec. II—III e.n.; cărămizi cu stampila *Leg V Mac.*] BMI, XLI, 1972, 4, p. 45—52.
182. V. Baumann, *Considerații preliminare asupra bazilicii creștine din satul Niculițel (jud. Tulcea).* Pontica, V, 1972, p. 547—564.
183. D. Benea, *O gemă gnostică din colecțiile Muzeului Regiunii Porților de Fier.* [Inscrisă; din colecția Istrati-Capșa.] RM, IX, 1972, 4, p. 346—347.
184. D. Berciu, *Un import roman dintr-o așezare geto-dacă din cîmpia Munteniei.* [Toartă de vas de bronz la Popești, com. Mihăilești, jud. Ilfov.] Apulum, X, 1972, p. 661—668.
185. D. Berciu, Em. Moscalu, *Cercetări în cetatea de la Albești (jud. Teleorman).* [Amfore de Thasos și Chios; monedă din Durrhachium.] SCIV, XXIII, 1972, 4, p. 633—640.
186. I. Berciu, V. Moga, *Contribuția Muzeului de istorie din Alba Iulia la cunoașterea culturii dacice.* [La Ighiu, lîngă Alba Iulia, necropolă tumulară: ceramică, vase de sticlă, lucerne romane, monede din epoca Antoninilor.] Crisia, p. 65—77.
187. G. Bichir, *Cercetările arheologice de la Mătăsaru.* [Jud. Dîmbovița; monedă de argint emisă de Etruscilla.] Valachica, 1969, p. 15—21.
188. A. A. Bolșacov-Ghimpu, *Localisations de sites d'époque romaine et byzantine dans la zone du Bas-Danube.* [Piroboridava la Cartal; Ad Stoma = Halmyris în zona Dunavățului de jos, la Carabair sau Zaporojeni.] RESEE, XI, 1973, 3, p. 553—561.
189. M. Bucovală, *Vase romane de bronz descoperite la Dervent, jud. Constanța.* [Unul inscris: *M. Vlpius Eufrates fecit in Circo Flaminio.*] Pontica, V, 1972, p. 117—136.
190. M. Bucovală, *Notă la un articol.* [A. Aricescu, SCIV, XXII, 1971, 2, p. 335—344.] SCIV, XXIV, 1973, 1, p. 119—121.
191. M. Bucovală, *Medalioane ceramice descoperite într-un mormînt de epocă romană la Tomis.* Pontica, VI, 1973, p. 97—103.
192. E. Bujor, *Cu privire la începutul celei de a doua epoci a fierului în lumina cercetărilor de la Murighiol — Tulcea.* [Influența centrelor grecești de pe coastă.] Peuce, II, 1970, p. 131—134.
193. E. Bujor, *Așezarea romană de la Bumbești — Jiu, jud. Gorj (1969—1972).* [Locuințe, terme, ceramică, monede, din a doua jumătate a sec. II și prima jumătate a sec. III e.n.] MA, X, 1973, p. 107—113.
194. V. Căpitanu, V. Ursachi, *Descoperiri geto-dace în județul Bacău.* [Ceramică de import de factură grecească sau romană și imitații; monede romane republicane dintre 150 și 8/6 î.e.n.] Crisia, p. 97—114. II, 1972
195. E. Chirilă, N. Gudea, *Șantierul arheologic Bologa, jud. Cluj (1967).* [Planul castrului cărămizi, țigle stampilate, monede, fragmente epigrafice latine.] MA, X, 1973 p. 115—123.
196. E. Chirilă, N. Gudea, V. Lucăcel, C. Pop, *Castrul roman de la Buciumi. Contribuții la cercetarea* limes-*ului Daciei Porolissensis.* Zalău, Muzeul de istorie și artă, 1972, 149 p. + CXLII pl.
197. M. Coja, *Cercetări pe malul lacului Razelm, epoca romană și romano-bizantină.* [Cetatea de la Capul Dolojman, Jurilofca, jud. Tulcea.] Peuce, II, 1970, p. 179—190.
198. M. Coja, *Cercetări noi în așezarea de la Capul Dolojman — Argamum (?).* [Ceramică greacă sec. VII î.e.n.; descoperiri de epocă greacă clasică și elenistică; orașul roman continuă pînă la începutul sec. VII e.n.] BMI, XLI, 1972, 3, p. 33—42.

199. El. Coman, *Un mormînt elenistic cu calpidă de la Mangalia*. Pontica, V, 1972, p. 103—116.

200. G. Coman, *Evoluţia culturii materiale din Moldova de sud în lumina cercetărilor arheologice cu privire la secolele V—XIII*. [Ceramică şi podoabe romano-bizantine.] Mem. ant., III, 1971, p. 479—497.

201. M. Comşa, *Elemente „barbare" în zona limes-ului Dunării inferioare în secolele al III-lea şi al IV-lea*. Pontica, V, 1972, p. 207—234.

202. Em. Condurachi, C. Daicoviciu, *La Roumanie* (coll. *Archaeologia Mundi*). Geneva—Paris—München, Nagel, 1972, 264 p.; şi versiuni în engleză şi germană.

203. Em. Condurachi, Vl. Dumitrescu, M. D. Matei, *Carte archéologique de Roumanie*. Bucureşti, Meridiane, 1972, 86 p. 43 pl., 14 hărţi.

204. V. Cosma, *Prospectări arheologice submarine*. [Portul antic de la Callatis; ceramică, stampile de amfore.] BMI, XLII, 1973, 1, p. 31—38.

205. Z. Covacef, *Reliefuri inedite din Muzeul de arheologie Constanţa*. [Apollo, Cybele, Dioscuri, cavaler trac.] Pontica, V, 1972, p. 513—524.

206. V. Crăciunescu, *Coroplastica sud-italică şi siciliotă din colecţia "Maria şi dr. George Severeanu"*. MIM, VIII, 1971, p. 401—406.

207. St. Cucoş, *Săpăturile arheologice din judeţul Neamţ (II)*. [Mastacăn, com. Borleşti: denari romani imperiali, sec. I—II e.n.] Mem. ant., III, 1971, p. 577—583.

208. V. Culică, *Un relief de plumb privitor la luptele împăratului Traian pentru cucerirea Daciei*. [Lîngă Durostorum (Silistra), medalion figurînd pe Traian călare, încoronat de Victoria şi doborînd pe un „pileatus"; datat, ca şi sesterţii cu aceeaşi reprezentare, în 104—105.] SCIV, XXXII, 1972, 4, p. 651—657.

209. C. Daicoviciu, I. H. Crişan, Şt. Ferenczi, H. Daicoviciu, I. Glodariu, V. Vasiliev, *Şantierul arheologic dacic din Munţii Orăştiei, jud. Hunedoara (1960—1966)*. [Refaceri de epocă romană ale zidului de incintă al cetăţii de la Grădiştea Muncelului; castrul roman de la Costeşti, construit în cursul războaielor dacice sau imediat după aceea.] MA, X, 1973, p. 61—86.

210. H. Daicoviciu, I. Glodariu, I. Piso, *Un complex de construcţii în terase din aşezarea dacică de la Feţele Albe*. [Lîngă Sarmizegetusa dacică; sec. II î.e.n. — 106 e.n.; toartă de vas de bronz cu inscripţie: *L. Ansi Diodori*.] AMN, X, 1973, p. 65—96.

211. St. Dănilă, *Un medalion funerar roman de la Ilişua (jud. Bistriţa-Năsăud)*. AMN, X, 1973, p. 605—609.

212. P. Diaconu, *Despre data pătimirii lui Zotikos, Attalos, Kamasis şi Philippos*. [Basilica cu martyrium de la Niculiţel, jud. Tulcea, ar proveni din perioada 369—372, sub Athanaric.] SCIV, XXIV, 1973, 4, p. 633—641.

213. E. Doruţiu-Boilă, *Observaţii aerofotografice în teritoriul rural al Histriei*. [Ipoteza unei lotizări arhaice.] Peuce, II, 1970, p. 37—46.

214. E. Doruţiu-Boilă, Castra legionis V Macedonicae *und* Municipium Troesmense. Dacia, XVI, 1972, p. 133—144; versiune abreviată în Akt. Epigr., p. 502—504.

215. S. Dumitraşcu, *Aşezări fortificate şi cetăţui dacice în partea de vest a Munţilor Apuseni*. [Monede din Apollonia şi Dyrrhachium, denari romani republicani.] Crisia, p. 121—148.

216. G. Ferenczi, St. Ferenczi, *Cercetări de topografie arheologică în bazinul superior al Tîrnavei Mari (partea I)*. [La Odorheiul Secuiesc, ceramică romană; se presupune existenţa unui castru; la Băile Homorod, două fortificaţii romane; lîngă Mugeni, urme de aşezare romană.] MA, X, 1973, p. 335—351.

217. St. Ferenczi, *Contribuţii la problema* limes-*ului de vest al Daciei (partea a II-a). Raport asupra unor cercetări pe teren efectuate între anii 1947—1957 şi în 1966*. [28 puncte arheologice, dintre care 5 de epocă romană: turnuri şi *villae rusticae*.] AMN, IX, 1972, p. 387—411.

218. St. Ferenczi, *Contribuţii la problema* limes-*ului de vest al Daciei (partea a II-a/2). Raport asupra unor cercetări pe teren efectuate între anii 1947—1957 şi în 1966*. AMN, X, 1973, p. 545—568.

219. R. Florescu, *Limesul dunărean în perioada tîrzie a Imperiului roman*. BMI, XLI, 1972, 3, p. 23—26.

220. I. Glodariu, *Aşezarea dacică şi daco-romană de la Slimnic*. [La 16 km. nord de Sibiu, aşezare cu caracter agricol, din a doua jumătate a sec. III î.e.n., continuînd în perioada romană.] AMN, IX, 1972, p. 119—129.

221. N. Gostar, *Une scène agricole de la Colonne Trajane*. [Treierat cu ajutorul cailor.] AUI (Istorie), XVIII, 1972, 2, p. 147—152.

222. M. Gramatopol, *Artizanat şi provincial în arta romană. Un alt mod de a pune problema*. SCIA, XX, 1973, 2, p. 201—209.

223. N. Gudea, *Castrul roman de la Bologa (jud. Cluj) (1968)*. Apulum, X, 1972, p. 121—150.
224. N. Gudea, *O locuinţă rustică din epoca romană la Gornea*. [Jud. Caraş-Severin ; *uilla rustica*, sec. II—III e.n. ; stampile pe cărămizi *Legio VII Claudia*.] AMN, X, 1973, p. 569—593.
225. N. Gudea, *Sondajul arheologic de la Teregova (judeţul Caraş-Severin)*. [Castru roman.] Banatica, II, 1973, p. 97—101.
226. N. Gudea, V. Stancovici, *Un relief cu cavalerul trac de la Pojejena*. Banatica, I, 1971, p. 107—108.
227. N. Gudea, I. Uzum, *Castrul roman de la Pojejena. Săpăturile arheologice din anul 1970*. [Jud. Caraş-Severin.] Banatica, II, 1973, p. 85—96.
228. K. Horedt, *Das archäologische Bild der romanischen Elemente nach der Räumung Daziens*. Dacorom., I, 1973, p. 135—148.
229. M. Irimia, *Descoperiri noi privind populaţia autohtonă a Dobrogei şi legăturile ei cu coloniile greceşti (sec. V—I î.e.n.)*. [Circulaţia ceramicii greceşti ; amfore stampilate.] Pontica, VI, 1973, p. 7—71.
230. D. Isac, *Monumente votive funerare din Banat*. [Relief şi statuetă de bronz reprezentînd pe Iupiter ; vultur.] Banatica, I, 1971, p. 111—120.
231. D. Isac, I. Stratan, *Monumente de artă provincială romană în muzeul din Lugoj*. Banatica, II, 1973, p. 117—130.
232. S. Jakó, *Date privitoare la cercetările arheologice de la Grădiştea Muncelului în anii 1803—1804. IV*. AMN, X, 1973, p. 615—637.
233. M. M. Jude, *Monumente funerare de la Potaissa*. [Lei funerari, coronament funerar.] AMN, IX, 1972, p. 497—501.
234. M. M. Jude, *Cîteva monumente sculpturale de la Potaissa*. SCIV, XXIV, 1973, 4, 659—661.
235. Gh. Lazin, I. Németi, *Descoperiri dacice din sec. II—IV e.n. în zona Carei*. [Monede romane imperiale.] Crisia, 1972, p. 199—213.
236. F. Medeleţ, *Ştirile antice asupra fortificaţiilor la daco-geţi*. Tibiscus, I, 1971, p. 33—40.
237. Z. Milea, *Un coronament de altar funerar descoperit la Potaissa*. SCIV, XXIV, 1973, 3, p. 539—540.
238. Z. Milea, M. Bărbulescu, *Capiteluri romane din Potaissa*. AMN, IX, 1972, p. 477—495.
239. I. Mitrea, *Contribuţii la cunoaşterea populaţiei locale dintre Carpaţi şi Siret în secolele V—VI e.n.* [Influenţe romano-bizantine : fibule, monede, ceramică.] Mem. ant., II, 1970, p. 345—369.
240. I. Mitrea, *Cîteva fibule romano-bizantine descoperite în Moldova*. SCIV, XXIV, 1973, 4, p. 663—666.
241. I. Mitrofan, *Aşezări autohtone în Dacia Superioară*. [Aşezări rurale denotînd influenţe romane ; ceramică romană.] AMN, IX, 1972, p. 141—162.
242. I. Mitrofan, Villae rusticae *în Dacia Superioară (I)*. AMN, X, 1973, p. 127—150.
243. M. Moga, *Pagus Tibisciensis. În legătură cu teritoriul rural al Ulpiei Traiana*. Tibiscus, I, 1971, p. 41—50.
244. M. Moga, *Castrul Berzobis*. Tibiscus, I, 1971, p. 51—58.
245. M. Moga, *Tibiscum*. [Campania arheologică 1965 : castru, templu în afara castrului.] BMI, XL, 1971, 2, p. 55—56.
246. S. Morintz, *Les fouilles archéologiques en Roumanie (1971)*. Dacia, XVI, 1972, p. 325—357.
247. E. Moscalu, *Locuirea getică de la Cernica*. [2 fragmente ceramice greceşti cu firnis negru.] SCIV, XXIV, 1973, 2, p. 291—298.
248. E. Moscalu, C. C. Petolescu, *Un relief votiv descoperit în Dobrogea*. [La sud de Cernavodă : cavaler trac ; pe revers relief neterminat— Iupiter (?).] SCIV, XXIII, 1972, 4, p. 659—665.
249. H. Nubar, *Un „ex uoto" al zeiţei Hecate la Sucidava*. [Vas plastic ceramic într-un mormînt, cu două monede Constantius II.] BMI, XL, 1971, 3, p. 48—50.
250. G. Papuc, *Nouvelles données sur l'édification de la cité Tropaeum Traiani*. [Fundaţiile unui zid de incintă atribuit epocii lui Diocleţian ; zidul nu ar fi fost terminat şi a folosit ca substrucţie incintei construite sub Constantin şi Licinius.] Pontica, VI, 1973, p. 117—128.
251. G. Papuc, *Ceramica romană tîrzie cu decor stampilat descoperită la edificiul roman cu mozaic din Tomis*. Pontica, VI, 1973, p. 153—192.
252. C. C. Petolescu, *Un relief votiv dedicat triadei egiptene*. [Presupune descoperirea la Sucidava a fragmentului.] StCl, XV, 1973, p. 159—161.
253. C. C. Petolescu, O. Onca, *Cercetări în necropola Sucidavei, jud. Olt (1968)*. [4 morminte de incineraţie din sec. II e.n. şi 36 morminte de inhumaţie, sec. II—IV e.n.] MA, X, 1973, p. 125—140.

254. A. Petre, *Eléments de romanisation dans la nécropole de Béroé. Ière partie. Les tombes à incinération de type „Brandgrübengräber"*. RESEE, XI, 1973, 2, p. 215–226.
255. A. Petre, *Éléments de romanisation dans la nécropole de Béroé. IIe partie. Le rite de l'inhumation*. RESEE, XI, 1973, 4, p. 677–687.
256. C. Pop, *Din nou despre reprezentările dionysiace în Dacia*. AMN, X, 1973, p. 595–603.
257. C. Pop, St. Dănilă, *Statuete romane reprezentînd luptători*. Banatica, I, 1971, p. 127–131.
258. C. Pop, V. Moga, I. A. Aldea, *Noi medalioane funerare lucrate aparte din Dacia Superioară*. AMN, IX, 1972. p. 503–523.
259. R. Popa, *Săpături într-o* uilla rustica *de lingă Haţeg*. [A doua jumătate a sec. II–prima jumătate a sec. III e.n.] AMN, IX, 1972, p. 439–461.
260. Dorin Popescu, *Tezaure de argint dacice. (I)*. [Influenţe greceşti.] BMI, XL, 1971, 4, p. 19–32.
261. Dorin Popescu, *Tezaure de argint dacice. (II)*. BMI, XLI, 1972, 1, p. 5–22.
262. G. Popilian, *Un atelier de* terra sigillata *à Romula*. Dacia, XVI, 1972, p. 145–161.
263. C. Preda, *Tariverde — aşezare băştinaşă sau factorie histriană?* [Centru comercial înfiinţat de Histria în epoca arhaică, în limitele teritoriului ei rural, în vederea schimbului cu autohtonii.] Pontica, V, 1972, p. 77–88.
264. D. Protase, *Zur Chronologie und ethnisch-kulturellen Deutung des Friedhofes von Soporul de Cîmpie (Siebenbürgen)*. [Răspuns la articolul K. Horedt, AMN, VIII, 1971, p. 583–587 : cimitirul datează din timpul lui Diocleţian şi aparţine unei comunităţi dacice.] AMN, IX, 1972, p. 525–532.
265. A. Rădulescu, *Ateliere ceramice militare de-a lungul Dunării de jos*. Pontica, VI, 1973, p. 129–135.
266. A. Rădulescu, E. Coman, C. Stavru, *Un sarcofago di età romana scoperto nella necropoli tumulare di Callatis (Mangalia)*. Pontica, VI, 1973, p. 247–265.
267. A. V. Rădulescu, C. Scorpan, G. Papuc, E. Coman, C. Stavru, *Recente cercetări arheologice la Tomis (1971, 1972)*. Pontica, VI, 1973, p. 333–350.
268. I. I. Russu, *Eine neue Monographie über die Trajanssäule*. [L. Rossi, *Trajan's Column and the Dacian Wars*, Londra, 1971.] RRH, XII, 1973, 2, p. 351–360.
269. C. Scarlat, *Portul antic Callatis. Cercetări de arheologie submarină*. AMN, X, 1973, p. 529–540.
270. C. Scorpan, *Sacidava şi unele probleme stratigrafice şi cronologice ale* limes-*ului şi Dobrogei romane (secolul V e.n. în arheologia dobrogeană)*. Pontica, V, 1972, p. 301–327.
271. C. Scorpan, *Date arheologice referitoare la sec. VI şi VII pe teritoriul Dobrogei (rezultate inedite la Tropaeum şi Sacidava)*. Pontica, V, 1972, p. 349–372.
272. C. Scorpan, *Tipi sconosciuti di lumini a olio romani e il problema di certe transmissioni nel primo feudalesimo*. Pontica, VI, 1973, p. 209–228.
273. C. Scorpan, *Săpăturile arheologice de la Sacidava*. [Musait, între Rasova şi Dunăreni, jud. Constanţa. ] Pontica, VI, 1973, p. 267–331.
274. G. Simion, *Descoperiri arheologice pe grindurile din Delta Dunării*. [Caraorman şi Letea : 2 tumuli-cenotaf, amfore rhodiene, thasiene, sec. V î.e.n.] Peuce, II, 1970, p. 47–61.
275. G. Simion, *Despre cultura geto-dacă din nordul Dobrogei, în lumina necropolei de la Enisala*. [Jud. Tulcea ; ceramică greacă în tumuli, sec. IV î.e.n.] Peuce, II, 1970, p. 63–129.
276. C. Stavru, *Morminte romane la Şipote, jud. Constanţa*. [Două morminte creştine, sec. IV ; 21 monede în inventar.] Pontica, V, 1972, p. 235–250.
277. Z. Székely, *Vase greceşti şi imitaţii de la Cernat şi Poian (jud. Covasna)*. SCIV, XXIV, 1973, 3, p. 527–531.
278. Z. Székely, *Săpăturile executate de Muzeul din Sf. Gheorghe (1967–1970)*. [Cetate dacică la Valea Zînelor, jud. Covasna : 5 denari romani republicani, unul din 72 e.n.; castru roman la Olteni, jud. Covasna, sec. II–III e.n.; cărămizi stampilate.] MA, X, 1973, p. 219–224.
279. Al.-S. Ştefan, *Troesmis, Consideraţii topografice*. [Plan de ansamblu al zonei arheologice prin interpretarea fotografiilor aeriene; 3 fortificaţii de pămînt concentrice, drumuri, necropole, 3 stampile pe cărămizi *leg V mac*.] BMI, XL, 1971, 4, p. 43–52.
280. Al.-S. Ştefan, *Apeductele cetăţii Tropaeum Traiani*. [8 apeducte, dintre care cel de la sud de satul Şipote, lung de 10 km.] BMI, XLI, 1972, 3, p. 43–53.
281. Al.-S. Ştefan, *Noviodunum. Studiu de fotointerpretare arheologică*. [3 fortificaţii de pămînt din epoci diferite, vastă zonă locuită *extra muros*, mai multe drumuri antice, cel principal cu o aliniere de tumuli.] BMI, XLII, 1973, 1, p. 3–14.
282. V. Teodorescu, *Centre meşteşugăreşti din sec. V/VI — VII e.n. în Bucureşti*. [Influenţe romano-bizantine.] MIM, IX, 1972, p. 73–99.

283. O. V. Toropu, *Noi contribuții privitoare la podul lui Constantin cel Mare peste Dunăre.* AUC, I, 1972, p. 20—33.
284. D. Tudor, *Unele aspecte iconografice ale reliefurilor cavalerilor danubieni în Scythia Minor.* Pontica, V, 1972, p. 563—511.
285. D. Tudor, Gh. Poenaru Bordea, Cr. M. Vlădescu, *Arutela I—II. Rezultatele primelor două campanii de săpături arheologice (1967—1968) în castrul roman din poiana Bivolari (orașul Călimănești).* SMMIM, II—III, 1969—1970, p. 8—45.
286. M. Turcu, *Cercetări privind așezările getică și feudală timpurie de la Bragadiru (1968—1969).* [București: monedă din vremea lui Gallienus.] MIM, VIII, 1971, p. 55—67.
287. M. Turcu, *Vestigii getice cercetate în București.* [Sec. III—I î.e.n.: influențe grecești.] MIM, IX, 1972, p. 65—72.
288. I. Uzum, G. Lazarovici, I. Dragomir, *Descoperiri arheologice în hotarul satelor Gornea și Sichevița.* [Jud. Caraș-Severin; la Căunița-de-Jos fortificație romană, sec. IV—V e.n.] Banatica, II, 1973, p. 403—416.
289. C. M. Vlădescu, Gh. Poenaru Bordea, *Un segment din* limes Alutanus. *Fortificațiile romane din jurul masivului Cozia.* [Castre romane la Arutela (Poiana Bivolari, Călimănești), Rădăcinești (Olt), Copăceni și Titești; organizarea acestui sector al *limes*-ului datează din vremea lui Hadrian.] BMI, XLI, 1972, 3, p. 27—32.
290. I. Winkler, L. Chițu, A. Borda, *Noi descoperiri arheologice la Ciumbrud.* [Ceramică și edificii romane.] Apulum, X, 1972, p. 685—702.
291. W. Wolski, I. Berciu, *Contribuții la problema mormintelor romane cu dispozitiv pentru libațiile funerare.* Apulum, X, 1972, p. 107—120; versiune franceză în Latomus (Bruxelles), XXXII, 1973, 2, p. 370—379.
292. E. Zavatin-Coman, *La tombe grecque avec kalpis de Mangalia.* Dacia, XVI, 1972, p. 271—280.

## XI. EPIGRAFIE GREACĂ ȘI LATINĂ. PROSOPOGRAFIE

293. A. Aricescu, *Adnotări epigrafice.* [Observații și lecturi la inscripții latine din Dobrogea (Dunăreni, Cataloi, Slava Rusă, Topolog, Casimcea).] SCIV, XXIV, 1973, 1, p. 111—118.
294. A. Aricescu, *Notă despre inscripția lui Helius descoperită la Topologu.* [Jud. Tulcea; comentarii la inscripția latină publicată în SCIV, XXII, 1971, 4, p. 597; *Aufidii* în Dobrogea.] Pontica, VI, 1973, p. 105—110.
295. A. Aricescu, *Contributions épigraphiques à l'identification de quelques toponymes de Scythia Minor.* Akt. Epigr., p. 547—549.
296. I. Barnea, *Un* martyrium *descoperit la Niculițel (jud. Tulcea).* SCIV, XXIV, 1973, 1, p. 123—126.
297. M. Bărbulescu, *M. Aurelius Apollinaris procurator Augusti Daciae Porolissensis.* [Un procurator Augusti necunoscut, menționat pe o inscripție descoperită la Cluj.] AMN, X, 1973, p. 171—179.
298. D. Berciu, *Scriere cu litere latine în complexul dacic de la Ocnița (Ocnele mari), jud. Vîlcea.* [6 inscripții cu litere latine, 1 cu litere grecești, pe vase ceramice dacice din sec. I î.e.n.; REB, BVR, MARK(O) considerate antroponime traco-dacice.] SCIV, XXIV, 1973, 4, p. 611—619.
299. I. Berciu, C. L. Băluță, *Apollon Salutaris la Apulum.* [Altar dedicat de C. Iul(ius) Varianus; prima jumătate a sec. III e.n.] Apulum, X, 1972, p. 165—172; versiune franceză prescurtată în Akt. Epigr., p. 481—484.
300. A. Bodor, *Blocurile cu litere grecești din cetățile dacice.* [Literele de pe blocurile de la Grădiștea Muncelului sînt cifre, de pus în legătură cu calendarul și cu sistemul astronomic al dacilor.] Crisia, p. 27—35.
301—302. I. Chifor, I. I. Russu, *Diploma militară romană din anul 123 e.n. din colecția Muzeului din Gherla.* [Descoperită în 1971, în castrul de la Gherla.] RM, X, 1973, 5, p. 465—467.
303. N. Gostar, *Un nouveau document épigraphique sur Numerus Palmyrenorum Tibiscensium.* [Reia o inscripție publicată de W. Wolski în AMN, VIII, 1971, p. 131.] AUI (Istorie), XVIII, 1972, 2, p. 153—155.

304. N. Gostar, *Hercules ripensis*. [Altar la Adamclissi ; dat. *Herclenti* ; epitetul *ripensis* neatestat în altă parte.] AUI (Istorie), XIX, 1973, 1, p. 69—73 ; versiune franceză abreviată în Akt. Epigr., p. 485—486.

305. N. Gudea, *Inscripţii şi stampile tegulare din castrul roman de la Bologa*. [Jud. Cluj ; inscripţii în cinstea lui Septimius Severus sau Caracalla şi a lui Gordian ; unităţi militare.] AMN, IX, 1972, p. 413—437.

306. N. Gudea, *CIL, III, 7648*. [Argumente în favoarea lecturii lui Cichorius : *cohors I Aelia Gaesatorum* ; comentariu.] Apulum, X, 1972, p. 707—710.

307. N. Gudea, *Un donarium roman descoperit la Gornea (jud. Caraş-Severin)*. [Mijlocul sec. III e.n.] SCIV, XXIII, 1972, 4, p. 671—675.

308. K. Horedt, *Cu privire la interpretarea unor stampile epigrafice*. [*Decebalus per Scorilo* de la Grădiştea Muncelului ar fi în latină şi s-ar putea interpreta : „(Oficina regelui) Decebal. Prin Scorilo [?] (a fost lucrat vasul)".] SCIV, XXIV, 1973, 1, p. 109—110.

309. Z. Milea, M. M. Jude, *O nouă inscripţie descoperită la Potaissa*. [Altar votiv pentru Silvanus Domesticus, dedicat de Aurelius Viator, *scriba municipii*.] SCIV, XXIII, 1972, 4, p. 667—670.

310. V. Moga, *Detaşamentele legiunii a XIII-a* Gemina *în Dacia*. [Inscripţii şi cărămizi stampilate.] Apulum, X, 1972, p. 151—164.

311. C. C. Petolescu, *Note sur la carrière de P. Metilius Secundus*. [Diploma militară de la Orlea, publicată în SCIV, XXII, 1971, 1, p. 109—114, datată la 15 oct. 123.] Dacia, XVI, 1972, p. 281—285.

312. C. C. Petolescu, *Provincia Dacia Porolissensis într-o nouă diplomă militară*. [La Buciumi, jud. Sălaj, databilă între 29 iunie 120 şi 21 aprilie 128.] StCl, XV, 1973, p. 131—135.

313. D. M. Pippidi, *În jurul datei tratatului Roma—Callatis*. StCl, XV, 1973, p. 57—67.

314. I. Piso, *Publius Furius Saturninus*. [Guvernator al Daciei superioare, menţionat pe un altar de la Ulpia Traiana.] AMN, IX, 1972, p. 463—471.

315. I. Piso, V. Pepelea, *Două piese romane din Bolorca (Tîrnăveni)*. [Fragment de inscripţie funerară latină ; fragment de relief funerar, ambele din a doua jumătate a sec. II e.n.] AMN, IX, 1972, p. 473—476.

316. Al. Popa, I. Al. Aldea, *Colonia Aurelia Apulensis Chrysopolis*. [Dedicaţie făcută împăratului Volusianus de către *ordo col(oniae) Aur(eliae) Ap(ulensis) Chrysop(olis?)*.] Apulum, X, 1972, p. 209—220 ; versiune franceză abreviată în Akt. Epigr., p. 490—492.

317. Emilian Popescu, *Das Problem der Kontinuität in Rumänien im Lichte der epigraphischen Entdeckungen*. Dacorom., I, 1973, p. 69—77.

318. D. Protase, *Rectificări la o inscripţie din Apulum*. [Epitaf publicat de autor în Apulum, IX, 1971, p. 353—357.] Apulum, X, 1972, p. 703—705.

319. A. Rădulescu, *Amfore cu inscripţii de la edificiul roman cu mozaic din Tomis*. Pontica, VI, 1973, p. 193—207.

320. I. I. Russu, *Inscripţii romane din Praetorium (Mehadia)*. [Jud. Caraş-Severin.] Banatica, II, 1973, p. 103—115.

321. I. I. Russu, *Das römische Militärdiplom von Miroliubovo (Burgas)*. Dacia, XVI, 1972, p. 287—292.

322. I. I. Russu, *Une épitaphe romaine en deux exemplaires*. Akt. Epigr., p. 486—487.

323. S. Sanie, *La transcription de quelques théonymes et anthroponymes orientaux dans les inscriptions latines et grecques de Dacie*. Akt. Epigr., p. 399—401.

324. Al. Suceveanu, *Din nou despre CIL, III, 14447*. [*Vicus Buteridauensis* în teritoriul Histriei ; problema *limes*-ului maritim.] Peuce, II, 1970, p. 155—166.

325. Alexandra Ştefan, *Chronologie des inscriptions grecques de Callatis établie à l'aide du calculateur*. StCl, XV, 1973, p. 99—107 ; versiune abreviată în Akt. Epigr., p. 470—472.

326. D. Tudor, *Nouvelles données épigraphiques relatives à* C. Arrius Antoninus, consularis Daciae et Dalmatiae, *et à* P. Helvius Pertinax, consularis Daciae. RESEE, XI, 1973, 3, p. 415—422.

327. D. Tudor, *Inscriptions inédites de la Dacie inférieure*. Akt. Epigr., p. 487—490.

328. D. Tudor, C. Vlădescu, *Dardanii la Romula-Malva*. [Inscripţii.] Apulum, X, 1972, p. 183—189.

## XII. NUMISMATICĂ GRECO-ROMANĂ

329. C. Buzdugan, *Tezaurul de monede republicane romane de la Vişina (jud. Galaţi)*. [146 monede, dintre anii 229 şi 38 î.e.n.; 6 exemplare sînt imitaţii.] Mem. Ant., III, 1971, p. 455—468.
330. V. Căpitanu, *Descoperiri de monede antice şi bizantine*. [Jud. Bacău; monede republicane şi imperiale romane, monede dacice, drahme histriene, bronz callatian.] Carpica, IV, 1971, p. 287—298.
331. V. Căpitanu, V. Ursachi, *Două tezaure de denari romani republicani şi imperiali descoperite la Răcătău şi Pinceşti*. [Jud. Bacău; sec. II î.e.n. — începutul sec. I e.n.] Carpica, IV, 1971, p. 167—195.
332. E. Chirilă, N. Gudea, *Descoperiri monetare antice în Banat*. [Monede din Apollonia, Dyrrhachium, denari imperiali romani, monede de bronz din sec. III—IV e.n., bronz emis în Iudeea de Simon Bar-Kochba între 132 şi 135.] Apulum, X, 1972, p. 713—717.
333. E. Chirilă, G. Mihăescu, *Tezaurul monetar de la Căprioru*. [101 tetradrahme: 97 Macedonia Prima, 4 thasiene.] Tîrgovişte, Muzeul judeţean Dîmboviţa, 1969, 46 p. + XVIII pl. + 3 hărţi; şi versiune germană.
334. E. Chirilă, I. Piso, *Descoperiri monetare antice în Transilvania*. [La Veţel, jud. Hunedoara, tezaur de monede romane imperiale de argint.] Apulum, X, 1972, p. 719—720.
335. M. Chiţescu, *Copii şi imitaţii de denari romani republicani în Dacia*. [Clasificare tipologică şi cronologică a 181 piese; ateliere monetare în Dacia, apartenenţa lor la uniuni tribale; imitaţiile apar înainte şi după Burebista, copiile aparţin epocii lui Burebista.] Mem. Ant., III, 1971, p. 209—258.
336. M. Chiţescu, *Cîteva tezaure monetare romane din Moldova*. [1160 monede romane republicane, 28 contrafaceri, 3 emise de Iuba I, regele Numidiei; sfîrşitul sec. II î.e.n. — începutul sec. I e.n.; pătrundere intensă în Dacia, mai ales între 90 şi 81 î.e.n.; provin din schimburi comerciale şi din plata ajutorului militar dat de geto-daci romanilor.] Carpica, IV, 1971, p. 159—166.
337. M. Chiţescu, N. Anghelescu, *Le trésor de monnaies romaines républicaines découvert à Jegălia (dép. de Ialomiţa)*. [421 denari romani republicani (176—168 î.e.n.), 24 imitaţii, 5 incuse, 1 tetradrahmă thasiană.] Dacia, XVI, 1972, p. 303—316.
338. M. Chiţescu, V. Bobi, *O monedă inedită emisă de oraşul Histria în timpul lui Caracalla* [La Sihlea, jud. Vrancea.] SCIV, XXIV, 1973, 1, p. 131—132.
339. V. Culică, *Moneda măruntă romano-bizantină din secolul al V-lea e.n. şi unele replici în plumb, de la Izvoarele, jud. Constanţa*. Pontica, V, 1972, p. 267—300.
340. Al. Dinu, *Tezaurul de la Basarabi*. [La Cetăţuia, est de Basarabi, jud. Dolj, 27 monede de bronz emise sub Constantin cel Mare, Constans I, Valentinian I şi Procopius.] RM, IX, 1972, 6, p. 571.
341. E. Dörner, *Tezaurul de denari republicani romani de la Bîrsa*. [Jud. Arad; 29 monede dintre 174 şi 46 î.e.n.] Tibiscus, I, 1971, p. 24—32.
342. N. Gudea, *Descoperiri monetare antice şi bizantine în Banat*. Banatica, I, 1971, p. 139—143.
343. O. Iliescu, *Lysimach de aur, găsit la Sarmizegetusa Regia*. Apulum, X, 1972, p. 655—660.
344. O. Iliescu, *Solidus emis de Theodosius I, găsit în nordul Dobrogei (contribuţii la numismatica theodosiană)*. Pontica, V, p. 525—536.
345. G. Lazin, *Circulaţia monetară în vestul României (sec. II—IV e.n.)*. [Catalog al descoperirilor monetare *extra fines prouinciae*.] Aluta, I, 1970, 1, p. 109—118.
346. V. Mihăilescu-Bîrliba, *Descoperiri de monede antice şi bizantine (II)*. [La Bîrgăuani, jud. Neamţ: 3 denari romani republicani izolaţi; la tezaurul din aceeaşi comună se adaugă 5 denari imperiali; la Stăniţa, jud. Neamţ: monede romane imperiale dintre 114/117 şi 173/174 e.n.; la Fîntînele (Zimnicea), jud. Teleorman: 8 denari romani republicani, o drahmă din Dyrrhachium şi o tetradrahmă din Thasos.] Mem. Ant., II, 1970, p. 577—581.
347. V. Mihăilescu-Bîrliba, *Circulaţia monetară la triburile libere de la răsărit de Carpaţi (sec. II—IV e.n.)*. [În Moldova, RSS Moldovenească, RSS Ucraina; izvoare antice despre carpi, sarmaţi, geţi; importuri romane: ceramică, fibule, statuete, bijuterii; monede imperiale.] Mem. Ant., II, 1970, p. 281—344.
348. V. Mihăilescu-Bîrliba, *Descoperirile monetare şi legăturile dintre tracii sud-dunăreni şi lumea geto-dacă*. [Monede macedonene şi imitaţii ale acestora, monede ale regilor traci, ale coloniilor vest-pontice şi de la sud de Haemus, imitaţii ale monedelor thasiene; grupate la început în zona Dunării, descoperirile monetare se răspîndesc după 300 î.e.n. şi în celelalte regiuni locuite de geto-daci.] Mem. Ant., III, 1971, p. 193—207.

349. V. Mihăilescu-Bîrliba, *Descoperiri de monede antice şi bizantine (III).* [Monede romane imperiale.] Mem. Ant., III, 1971, p. 577—590.
350. V. Mihăilescu-Bîrliba, I. Mitrea, *Un nou depozit monetar antic descoperit lîngă Zimnicea.* [Fîntînele, jud. Teleorman : imitaţie de tatradrahmă thasiană, drahmă din Dyrrhachium, 8 denari romani republicani dintre 150/125 şi 38 sau 137/134 şi 41 î.e.n.] Mem. Ant. II, 1970, p. 491—498.
351. B. Mitrea, *Moneda republicană romană şi unitatea lumii geto-dace.* Un. Cont., p. 53—64.
352. B. Mitrea, *Pe marginea tezaurului de la Ilieni.* [Propune reeditarea critică a tezaurelor de denari republicani din Dacia.] Aluta, I, 1970, 1, p. 103—107.
353. B. Mitrea, *Începuturile migraţiei popoarelor în regiunea est-carpatică şi tezaurul de monede romane imperiale de la Racova-Chetriş, jud. Bacău.* [Apr. 300 monede dintre 69—196 e.n.] Mem. Ant., II, 1970, p. 251—280.
354. B. Mitrea, *Découvertes de monnaies antiques et byzantines dans la République Socialiste de Roumanie. XV.* Dacia, XVI, 1972, p. 359—374.
355. B. Mitrea, *Descoperiri de monede antice şi bizantine în Republica Socialistă România.* SCIV, XXIV, 1973, 1, p. 133—152.
356. I. Mitrea, *Un nou tezaur de tetradrahme thasiene şi podoabe dacice de argint descoperit în Moldova.* [La Clipiceşti (Ţifeşti), jud. Vrancea : 12 monede.] SCIV. XXIII, 1972, 4, p. 641—646.
357. R. Ocheşeanu, *Doi denari republicani romani descoperiţi în Dobrogea.* Pontica, V, 1972, p. 497—502.
358. R. Ocheşeanu, *Monede rare şi inedite din colecţiile Muzeului de arheologie Constanţa.* Pontica, V, 1972, p. 485—496.
359. R. Ocheşeanu, A. Dumitraşcu, *Un tezaur de la Theodosius I descoperit la Medgidia.* [31 monede de bronz şi de argint imperiale romane.] Pontica, V, 1972, p. 537—547.
360. R. Ocheşeanu, Gh. Papuc, *Monede greceşti, romane şi bizantine descoperite în Dobrogea (I).* Pontica, V, 1972, p. 467—483.
361. R. Ocheşeanu, Gh. Papuc, *Monede greceşti, romane, şi bizantine, descoperite în Dobrogea (II).* Pontica, VI, 1973, p. 351—381.
362. C. C. Petolescu, *Probleme ale circulaţiei monetare romane în Muntenia în secolele II—III e.n.* Apulum, X, 1972, p. 191—207.
363. Gh. Poenaru Bordea, *Monede bizantine de bronz din secolele V—VII în Dobrogea.* BMI, XL, 1971, 3, p. 51—57.
364. Gh. Poenaru Bordea, *Monedele descoperite în necropola Sucidavei, în campania a XX-a (1968).* [26 monede, dintre care cîteva din secolele II şi III, majoritatea dintre 324 şi 361.] MA, X, 1973, p. 141—146.
365. Gh. Poenaru Bordea, O. Stoica, *Cîteva descoperiri monetare din Oltenia preromană.* [Tezaur la Bătăşani, jud. Vîlcea : 6 tetradrahme de argint emise de Alexandru cel Mare, Philip III, Seleucos I, postumă Alexandru cel Mare; 15 tetradrahme şi drahme din diferite localităţi.] BMI, XLII, 1973, 1, p. 25—30.
366. Al. Popa, Viorica Sîngeorzan, Angela Mureşan, *Monede republicane din colecţia Al. Borza.* [109 denari dintre 172 î.e.n. şi 31 e.n.; un as şi un dupondius.] Apulum, X, 1972, p. 79—106.
367. C. Preda, H. Nubar, *Histria III. Descoperirile monetare 1914—1970.* Bucureşti, Ed. Academiei, 1973, 258 p.
368. C. Preda, G. Simion, *Tezaurul de monede romane imperiale descoperit la Isaccea şi atacul gotic din vremea lui Gallienus.* [1071 monede dintre Caracalla şi Gallienus, îngropate probabil în 267 e.n.] Peuce, II, 1970, p. 167—178.
369. N. Rădac, *Un tezaur de monede republicane romane descoperit la Roşiile-Vîlcea.* [Satul Hotăroaia : 9 denari dintre 99 şi 73 î.e.n.] RM, IX, 1972, 6, p. 570.
370. S. Stanca, *Descoperiri arheologice şi numismatice la Petroşeni.* [Descoperiri dinainte de 1933, inedite : monede greceşti, macedonene şi dacice, izolate sau tezaure ; monede republicane şi imperiale romane, din care 2500 într-un tezaur.] AMN, IX, 1972, p. 385—386.
371. I. Winkler, *Consideraţii despre moneda „Koson”.* [Emisiune locală, a centrului dacic din Munţii Orăştiei ; indică o alianţă a regelui Koson cu Brutus.] Crisia, p. 37—43.
372. I. Winkler, *Circulaţia monetară în aşezările antice de pe teritoriul comunei Orlea.* AMN, X, 1973, p. 181—212.
373. I. Winkler, A. Hopîrtean, M. Milea, *Monede antice descoperite în Transilvania şi Dobrogea.* [14 monede imperiale romane şi o tetradrahmă dacică, din Transilvania ; o monedă de bronz emisă sub Iustinus II, la Măcin, jud. Tulcea.] AMN, IX, 1972, p. 383—384.

## XIII. DREPT ROMAN

374. Vl. Hanga, *Drept privat roman.* București, Ed. didactică și pedagogică, 1971, 380 p. | SCJ, XVIII, 1973, 1, p. 169—170, M. Jacotă; RSS (Sciences juridiques), XVII, 1973, 2, p. 329—333, L.P.M.
375. E. Molcuț, *Aspecte ale proprietății pretoriene.* AUB (științe juridice), XVIII, 1969, 1, p. 137—142.
376. C. St. Tomulescu, *Vîrsta minimă cerută de dreptul roman pentru căsătoria fetelor.* [12 ani.] AUB (științe juridice), XVIII, 1969, 1, p. 133—135.
377. C. St. Tomulescu, *Sur la* legis actio damni infecti. Rev. intern. des droits de l'Ant. (Bruxelles), XIX, 1972, p. 435—448.
378. C. St. Tomulescu, *The Rôle of the Lex Aebutia.* AUB (științe juridice), XXII, 1973, 2, p. 105—110.

## XIV. TEXTE, TRADUCERI.

### *A. Literatura greacă*

379. *Izvoarele istoriei României. II. Autori. 2. De la anul 300 pînă la anul 1000.* Publicate de H. Mihăescu, Gh. Ștefan, R. Hîncu, Vl. Iliescu, Virgil C. Popescu. București, Ed. Academiei, 1970, XXII + 768 p. | ST, XXIV, 1972, 1—2, p. 158, M. Păcurariu.
380. Cassius Dio, *Istoria romană. I.* Studiu introductiv de Gh. Ștefan. Traducere și note de A. Piatkowski. (București, Ed. științifică, 1973) 823 p.
381. Hesiod, *Opere.* Traducere, studiu introductiv și note de D. T. Burtea. București, Univers, 1973, 111 p.
382. Homer, *Iliada.* Traducere în metrul original de G. Murnu. Cuvînt înainte de A. Piatkowski, note și comentarii de D. M. Pippidi. *I — II.* București, Albatros (1973), XXXIV + 254 + 272 p.
383. Sofocle, *Electra.* Traducere în versuri albe de N. Carandino. București, Univers, 1971, 88 p. | RITL, XXII, 1973, 3, p. 504—505, R. Hîncu.

### *B. Literatura latină*

384. *Antologia poeziei latine.* Prefață de Gabriela Creția. Antologie și tabel cronologic de D. Crăciun. București, Albatros, 1973, XXXII + 285 p.
385. M. Tullius Cicero, *Opere alese, I — III.* Ediție îngrijită de G. Guțu. [Traduceri de M. Popa, G. Guțu, A. Pîrcălăbescu, D. Ganea.] București, Univers, 1973, 424+398+304 p.
386. P. Ouidius Naso, *Tristele, Ponticele.* Traducere și prefață de Teodor Naum. Ediție ilustrată de M. Dumitrescu. București, Univers, XV + 358 p.
387. Seneca, *Medeea.* Tragedie în cinci acte. În românește de I. Acsan. București, Univers, 1973, 57 p.

## XV. CULEGERI

388. *Biblioteca centrală universitară din București. 75 de ani de activitate.* Volum jubiliar. București, 1971, 391 p.
389. *Crisia. Culegere de materiale și studii.* Oradea, Institutul Pedagogie, 1972, 213 p.
390. *Unitate și continuitate în istoria poporului român.* Sub redacția D. Berciu. București, Ed. Academiei, 1968, 461 p. | RRH, VIII, 1969, 4, p. 835—841, E. Gheran-Meves; AIIAI, VII, 1970, p. 367—374, N. Corman, N. Ursulescu.

## XVI. MANUALE DIDACTICE[1]

391. Gh. Guţu, *Dicţionar latin-român*. Ediţia a III-a. Bucureşti, Ed. ştiinţifică, 1973, 624 p.
392. M. Marinescu-Himu, C. Moldoveanu, (C. Georgescu), *Limba elenă*. Manual pentru anul I — secţia clasică. Bucureşti, Ed. didactică şi pedagogică (1972), 136 p.

## XVII. SUPRAVIEŢUIREA ANTICHITĂŢII; UMANISM

393. V. Antonescu, *Esenţe antice în configuraţii moderne*. Bucureşti, Univers, 1973, 205 p.
394. A. Armbruster, *Romanitatea românilor: istoria unei idei*. Bucureşti, Ed. Academiei, 1972, 283 p. | RRH, XII, 1973, 2, p. 395—396, P. Cernovodeanu.
395. D. Ciurea, *Romanitatea şi continuitatea în literatura istorică din secolele XVIII*. AIIAI, IX, 1972, p. 185—189.
396. Al. Cizek, *Modele clasice ale „Principelui" lui Machiavelli*. AUB (literatura universală şi comparată), XXI, 1972, 1, p. 9—30.
397. I. Domşa, *Din activitatea lui Aldo Manuzio. Două ediţii aldine ale operei lui Nicolaus Perottus:* Cornucopiae siue linguae Latinae commentarii, *1499 şi 1513*. BCU, p. 103—108.
398. I. T. Dragomir, *Continuitatea elementelor geto-dacice şi daco-romane, izvor al sentimentului de unitate naţională a tuturor românilor*. Danubius, V, 1971, p. 19—36.
399. Elena Gorunescu, *Unele interpretări franceze ale mitului lui Oedip*. AUB (literatură universală şi comparată), XII, 1973, 1, p. 7—15.
400. N. Lascu, *Călători italieni pe urmele lui Ovidiu la Tomis*. Pontica, V, 1972, p. 447—456.
401. M. Marinescu-Himu, *Realitate şi mit în opera lui Seferis*. AUB (limbi clasice şi orientale), XXI, 1972, p. 49—57.
402. I. Micu, *Un interpret al poetului Ovidiu — N. Iorga*. Pontica, V, 1972, p. 457—466.
403. C. Noica, *Surprize cu prilejul editării lui Theofil Coridaleu*. [Rezumat.] StCl, XV, 1973, p. 327.
404. H. - M. Paulini, *A. W. Schlegel şi Antichitatea*. AUI (Literatură), XIX, 1973, p. 143—147.
405. A. Piatkowski, *Analiza structurii compoziţionale din „Tartuffe" prin raportarea la un model antic standard (cu unele referiri la „Avarul")*. AUB (literatura universală şi comparată). XXI, 1972, 1, p. 103—115.
406. D. Pop, *La question de l'héritage latin dans le folklore roumain*. Dacorom., I, 1973, p. 262—269.
407. I. Pulbere, *Motivul „Romei" la Petrarca şi Castiglione*. SUC (Philologia), 1973, 2, p. 45—51.
408. P. Sfeteţu, S. Rotta, *Prezenţa mitului antic în teatrul francez contemporan*. LSG, III, 1969, p. 331—337.
409. L. Stoianovici-Donat, *Despre începuturile culturii umaniste în Ţara Românească şi Moldova*. AUC, I, 1972, p. 231—238.
410. Gr. Tănăsescu, *Eminescu şi Ovidiu. Contribuţii la definirea unui sistem de afinităţi şi disocieri poetice*. AUB (limbi clasice şi orientale), XXI, 1972, p. 37—43.
411. P. Vaida, *D. Cantemir şi umanismul*. Bucureşti, Minerva, 1972, 309 p. | RITL, XXII, 1973, 2, p. 295—297, M. Marta.

## INDICELE BIBLIOGRAFIEI

Cifrele trimit la numerele de ordine.

I. *Autori antici*



[1] Manualele pentru învăţămîntul liceal retipărindu-se, fără menţionarea ediţiei şi fără schimbări notabile, la începutul fiecărui an şcolar, nu vom înregistra în această rubrică decît lucrările noi, pe cele total restructurate sau pe cele omise din repertoriile precedente.

II. *Cuvinte*

a. grecești



b. latine



III. *Autori moderni*